

**UCHWAŁA NR 10/VIII/2020
RADY GMINY BRANIEWO
Z DNIA 27 MARCA 2020 ROKU**

w sprawie uchwalenia Planu Odnowy Wsi Żelazna Góra opracowanego w ramach inicjatywy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego dotyczącej Odnowy Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego od 2019r, pod hasłem "Wieś Warmii, Mazur i Powiśla - miejscem, w którym warto żyć..."

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 i 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.), Rada Gminy Braniewo uchwala, co następuje:

§1.

Przyjmuje się Plan Odnowy Wsi Żelazna Góra opracowanego w ramach inicjatywy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego dotyczącej Odnowy Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego od 2019 r, pod hasłem "Wieś Warmii, Mazur i Powiśla - miejscem, w którym warto żyć...", który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Braniewo.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Stanisław Żołędziewski

RADA GMINY
BRANIEWO

ZALĄCZNIK NR 1
DO UCHWAŁY NR 10/VIII/2020
RADY GMINY BRANIEWO
Z DNIA 27 MARCA 2020 ROKU

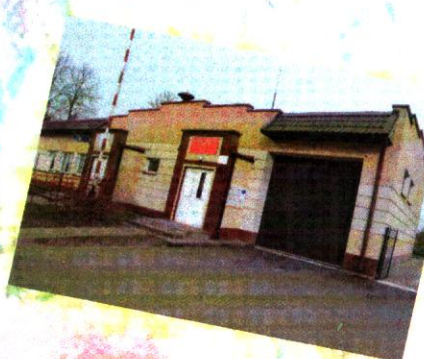
PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Stanisław Żołędziewski

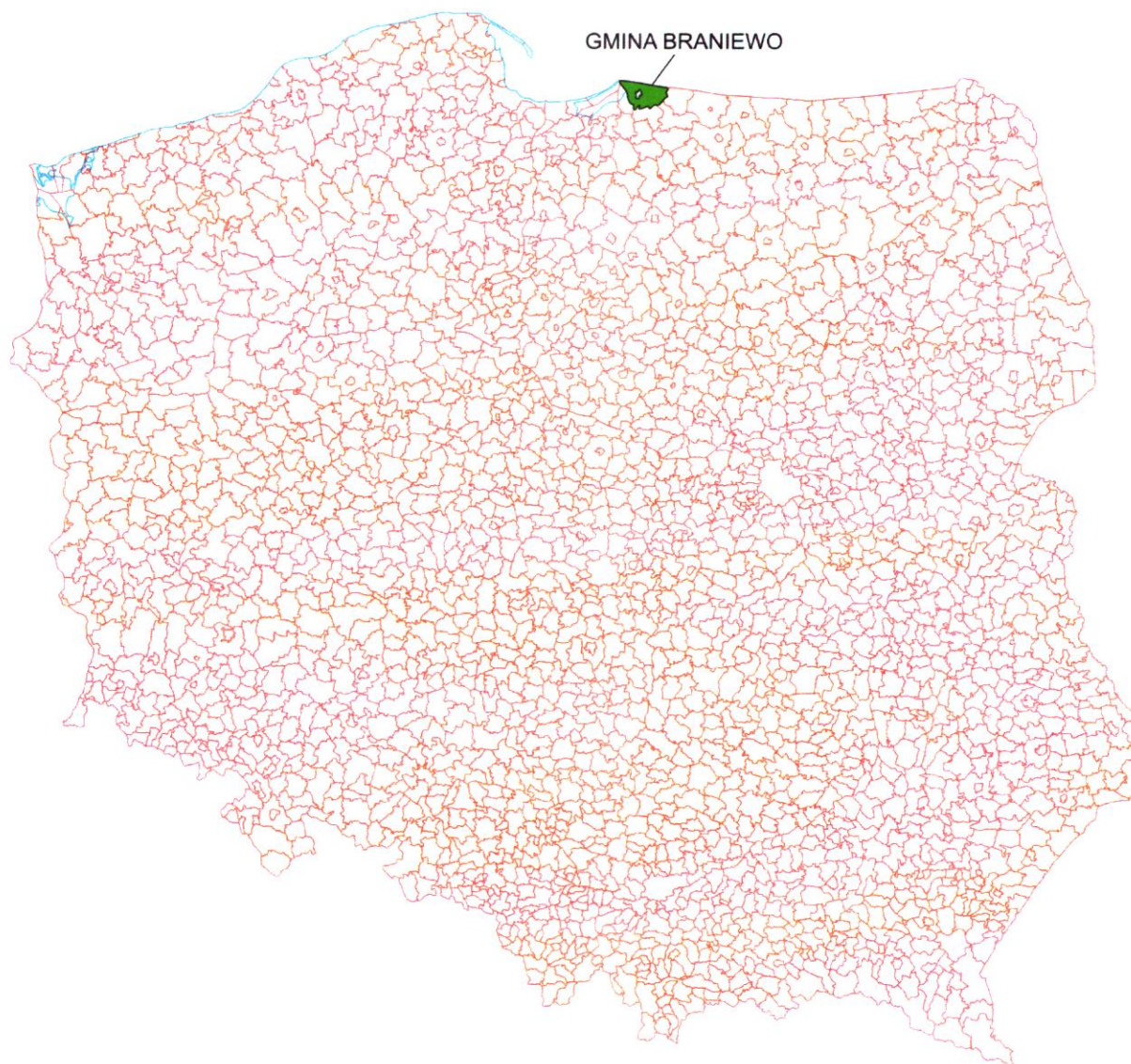
PLAN ODNOWY WSI ŻELAZNA GÓRA

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

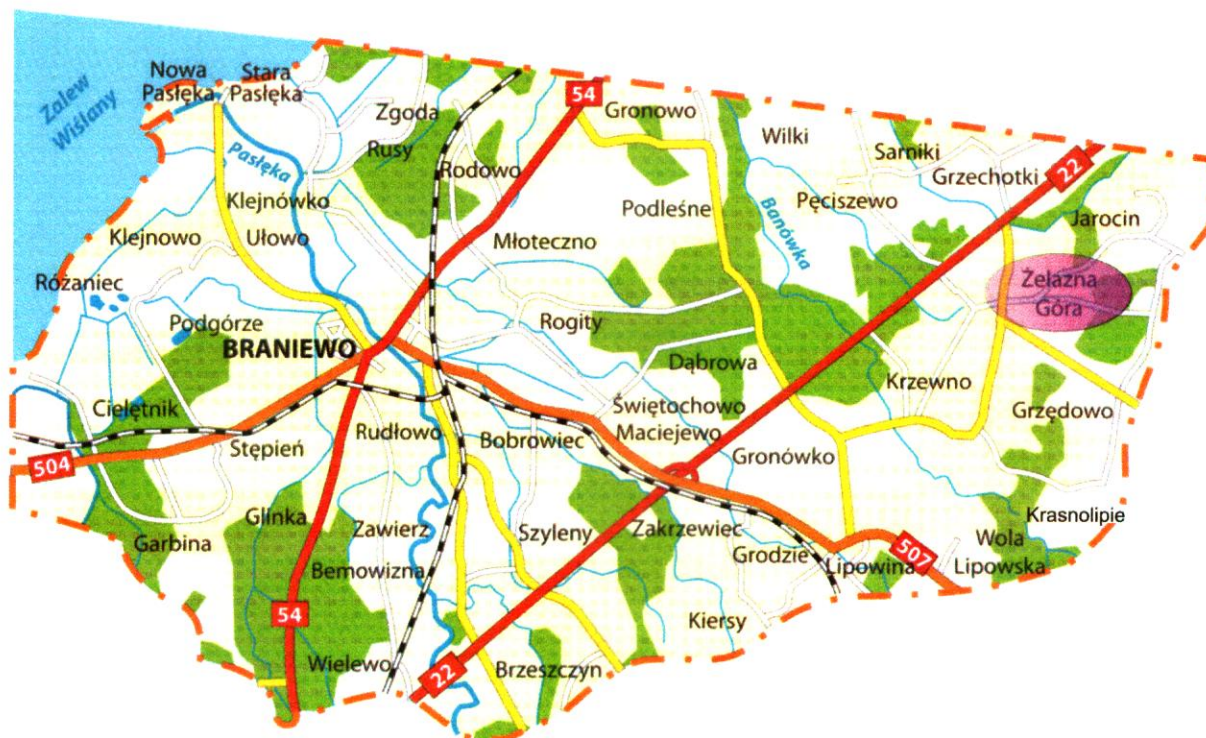
Stanisław Żołędziewski

LOKALIZACJA GMINY BRANIEWO

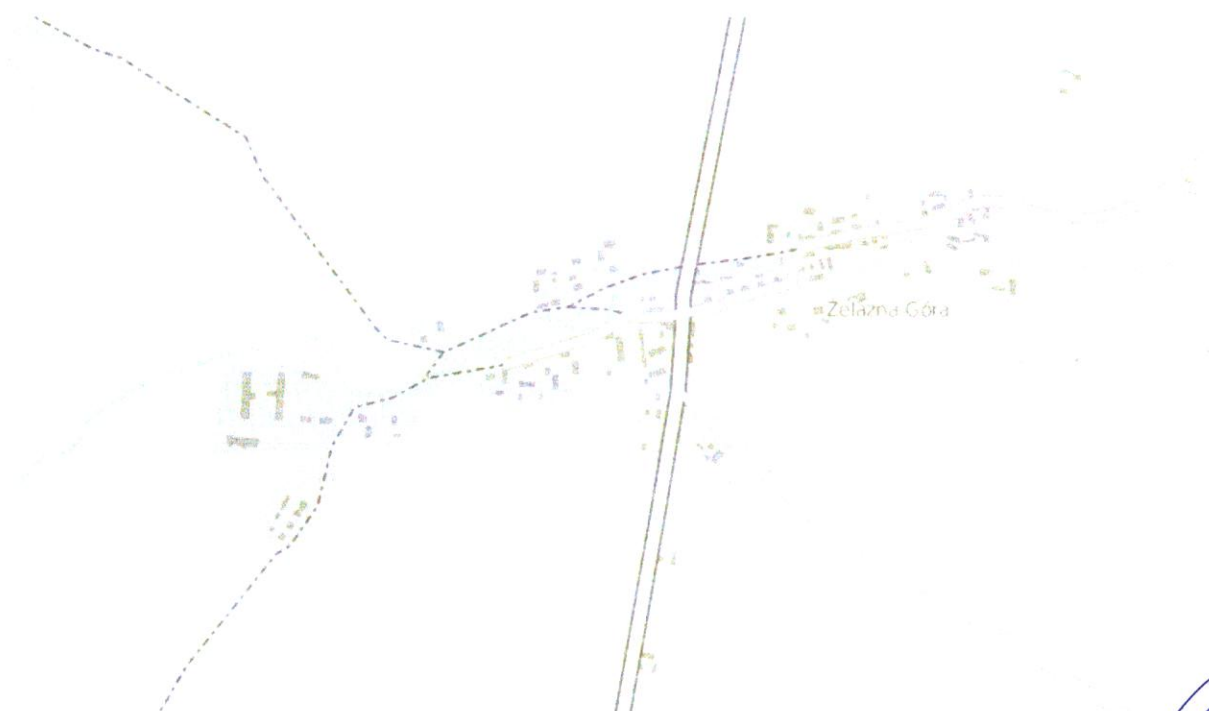

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Stanisław Zołędziewski

LOKALIZACJA MIEJSCOWOŚCI ŻELAZNA GÓRA

MIEJSCOWOŚĆ ŻELAZNA GÓRA

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Stanisław Żołędziewski

	Lokalizacja Gminy Braniewo, lokalizacja miejscowości Żelazna Góra, miejscowości Żelazna Góra - mapa
I.	Charakterystyka miejscowości
I.1.	Położenie, rys historyczny
I.2.	Diagnoza aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej wsi Żelazna Góra
I.3.	Podstawowe dane o wsi Żelazna Góra na tle Gminy Braniewo
II.	Uwarunkowania rozwoju wsi Żelazna Góra
2.1.	Wizja rozwoju miejscowości Żelazna Góra
2.2.	Analiza SWOT
III.	Cele główne Planu Odnowy Wsi Żelazna Góra
3.1.	Cele szczegółowe i ich realizacja

I. Charakterystyka miejscowości

1.1. Położenie, rys historyczny

Żelazna Góra jest niewielką miejscowością na północy Polski, położoną bezpośrednio przy granicy z Rosją – Obwód Kaliningradzki. Jej geograficzne położenie ulokowane jest między dwoma Obszarami Chronionego Krajobrazu: Wybrzeża Staropruskiego i Wzniesień Górskich. Historia Żelaznej Góry sięga XIV wieku, gdzie komtur bałgijski Henryk von Eisenberg w 1308 roku na surowym korzeniu karczowiska leśnego ulokował pierwotnie

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**
Stanisław Zołędziewski

folwarczną wieś nazwaną jego imieniem – EISENBERG (dosłowne tłumaczenie z języka niemieckiego – Żelazna Góra). Wieś została poważnie zniszczona w 1945 roku. Wielodrożna z ruiną kościoła w centrum, obok którego w ogrodzie byłej pastorówki czytelne były do początku w. XX. ślady fosy owalnego grodu krzyżackiego, zniszczonego zapewne już w okresie wojny trzynastoletniej. Pierwsze wzmianki o kościele pochodzą z XIV w. Zniszczony silnie w 1945r. Gotycki o nieregularnym układzie, ze śladami tynków i resztkami polichromii średniowiecznej. Kościół jest odbudowany, co nastąpiło w 1996 roku.

1.2. Diagnoza aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej wsi Żelazna Góra

Wieś Żelazna Góra liczy 316 mieszkańców. W większości to byli pracownicy Państwowego Gospodarstwa Rolnego i rolnicy. Stanowią oni mieszankę kulturową, językową i narodowościową. To Polacy pochodzący z różnych stron naszego kraju.

Środowiskowy Dom Samopomocy, Ochotnicza Straż Pożarna, Świetlica Wiejska, Poczta – to nazwy, dzięki którym tętni życie kulturalne wsi.

Wokół Żelaznej Góry rozpościerają się łany pól uprawnych, malowniczych łąk i pastwisk otoczonych lasami. Są to głównie lasy mieszane – raj dla grzybiarza i myśliwego. Bogactwo fauny i flory wyróżnia się przede wszystkim liczną populacją bociana białego. W naszym krajobrazie możemy zaobserwować również żurawie, czaple siwe, a nawet bociana czarnego. Jest to dowodem na to, iż nasze środowisko jest czyste i przyjazne również człowiekowi.

1.3. Podstawowe dane o wsi Żelazna Góra na tle gminy Braniewo

	Gmina Braniewo	Żelazna Góra
Powierzchnia (km ²)	307	1,7
Ludność	6011	317
Kobiety	2954	150
Mężczyźni	3057	167
Wiek przedprodukcyjny	1157	69
Wiek produkcyjny	3888	202
Wiek poprodukcyjny	966	46

Źródło: Urząd Gminy Braniewo, PUP w Braniewie

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Stanisław Zołędziewski

	Gmina Braniewo	Żelazna Góra
Świetlice wiejskie	11	1
Ochotnicza Straż Pożarna	3	1

Źródło: Urząd Gminy Braniewo

Podmioty gospodarcze

	Gmina Braniewo	Żelazna Góra
Ogółem podmioty gospodarcze	190	3
- handel		1
- budownictwo		2

Źródło: Urząd Gminy Braniewo

Pomoc społeczna i opieka zdrowotna

	Gmina Braniewo	Żelazna Góra
Pomoc społeczna i opieka zdrowotna	3	1 (Środowiskowy Dom Samopomocy)

Źródło: Urząd Gminy Braniewo

II. Uwarunkowania rozwoju wsi Żelazna Góra

2.1. Wizja rozwoju miejscowości Żelazna Góra

Żelazna Góra jest miejscem bezpiecznym, przyjaznym dla turystów, w którym mieszkańcy ściśle ze sobą współpracują, aby osiągnąć postawione cele.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Stanisław Żołędziewski

Mocne strony

- dobra infrastruktura drogowa
- podstawowe obiekty (sklep, kościół, świetlica wiejska, zakład fryzjerski, Środowiskowy Dom Samopomocy, cmentarz, straż pożarna)
- ekologiczna i spokojna wieś
- silna więź mieszkańców (dużo spotkań integracyjnych, mili i pomocni mieszkańcy)
- nowoczesne oświetlenie wsi
- położenie przygraniczne, przy ważnym szlaku komunikacyjnym drogi ekspresowej S22
- położenie na obszarze Zielonych Płuc Polski
- wysoka wartość i relatywnie duża łatwość pozyskania terenów do funkcji handlowo-przetwórczej położonych przy drodze prowadzącej do Granicy Państwa
- dobre warunki agroklimatyczne stanowiące istotny potencjał dla rozwoju rolnictwa ekologicznego oraz hodowli owiec, bydła
- sąsiedztwo atrakcyjnych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów (Kościół z XIV w., rzeka Banówka, młyn Banowski, duża lesistość)

Słabe strony

- bezrobocie
- niekorzystne zjawiska społeczne na obszarze wsi, wynikające z bezrobocia, ubożenia i niedostosowania do zmieniającej się sytuacji ekonomicznej
- brak dostępu do służby zdrowia
- brak miejsca spotkań dla młodzieży
- niezagospodarowane budynki
- mała ilość pojemników na odpady
- brak ciągłości rozwoju historycznego, przywiązania mieszkańców do lokalnych tradycji kulturowych- wpływających na stan emocjonalnych więzi z terenem
- niedostosowanie wewnętrznego systemu komunikacyjnego do potrzeb mieszkańców; brak parkingów, zniszczone chodniki, zaniedbany i zanieczyszczony przystanek autobusowy
- brak infrastruktury rozrywkowo-wypoczynkowej (wiata rekreacyjna, ławki)
- niedostosowana komunikacja do potrzeb mieszkańców (słabe połączenia komunikacyjne)

Szanse

- pozyskanie środków zewnętrznych na rozwój wsi
- integracja mieszkańców (organizacja imprez integracyjnych)
- wykorzystanie miejsc, które mogłyby pełnić ogólnodostępne funkcje publiczne, turystyczne (zagospodarowanie miejsca przy świetlicy wiejskiej jako miejsce rozrywkowo-wypoczynkowe)
- poprawa estetyki wsi
- wykorzystanie przygranicznego położenia przez tworzenie różnych form gospodarczych w tym turystyki
- segregacja śmieci- utrzymanie czystego środowiska
- wykorzystanie turystyki sentymentalnej (częste przyjazdy niemieckich turystów, byłych mieszkańców i ich rodzin), poprzez zorganizowanie imprez oraz miejsc wypoczynku
- powstanie nowych zorganizowanych grup społecznych, stowarzyszeń, kół gospodyń, młodzieżowych zespołów itp.
- wykorzystanie potencjału kulturowego

Zagrożenia

- starzenie się społeczeństwa = starzenie się wsi
- wyludnienie
- duży ruch w porach wieczornych w związku z przejściem granicznym w sąsiedztwie
- przemyt, zorganizowane grupy przestępcze,
- marginalne traktowanie wsi przez peryferyjne położenie,
- duże bezrobocie
- ucieczka ludzi młodych, najbardziej dynamicznych
- niż demograficzny

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Stanisław Żołędziewski

III. Cele główne Planu Odnowy Wsi Żelazna Góra

- Cel 1. Kultura
- Cel 2. Edukacja
- Cel 3. Sport i Turystyka
- Cel 4. Infrastruktura

3.1. Cele szczegółowe i ich realizacja

KULTURA

Cel główny:

„Zorganizowane grup przedsięwzięć kulturalnych, zrzeszających miejscową społeczność, promujących historię, walory przyrodnicze Żelaznej Góry i okolic”

Cele szczegółowe:

1. Przygotowanie miejsca spotkań lokalnej społeczności;
2. Pobudzenie lokalnej społeczności do działań poprzez zorganizowanie lokalnych grup kulturalnych.

Działania:

1. Adaptacja i zagospodarowanie terenu obok świetlicy wiejskiej do wykorzystywania na cele społeczno-kulturalne, ogólnodostępne;
2. Wyłonienie lokalnych liderów;
3. Powołanie Koła Gospodyń Wiejskich Żelaznej Góry.

EDUKACJA

Cel główny:

„Świadome i aktywne społeczeństwo Żelaznej Góry, oparte na wiedzy”

Cele szczegółowe:

1. Wyrównywanie szans rozwojowych społeczeństwa wiejskiego;
2. Aktywizacja młodzieży wiejskiej;
3. Dostęp w godzinach popołudniowych do usług edukacyjnych;
4. Angażowanie społeczności lokalnej do rozwiązywania problemów społecznych;
5. Ochrona środowiska.

Działania:

1. Prowadzenie zajęć gastronomicznych oraz ze względu na częste integracje mieszkańców - doposażenie świetlicy w niezbędne meble i sprzęt AGD i RTV (kuchenka gazowa, zmywarka, czajnik, meble kuchenne w zabudowie, stoliki i krzesła itp.);
2. Wykonywanie prac w czynie społecznym (zagospodarowanie placu wokół świetlicy i placu zabaw, zorganizowanie zbiórki makulatury, pomoc w zorganizowaniu punktu zbiórki odpadów, itp.);
3. Zorganizowanie Eko-zajęć dla młodzieży i dorosłych;
4. Zagospodarowanie terenu tzw. piaskownicy.

SPORT I TURYSTYKA

Cel główny:

„Popularyzacja sportu oraz turystyki poprzez aktywne formy wypoczynku”

Cele szczegółowe:

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Stanisław Łoędziewski

1. Aktywizacja młodzieży szkolnej poprzez sport;
2. Rozwijanie, popularyzacja agroturystyki;
3. Popularyzacja sportów motoryzacyjnych.

Działania:

1. Budowa placu rekreacyjnego przy świetlicy wiejskiej;
2. Poprawa stanu istniejącego boiska do gry w piłkę nożną;
3. Budowa kortu do gry w tenisa;
4. Poprawa stanu istniejącego do gry w piłkę siatkową;
5. Oznaczenia miejsc (znaki informacyjne, drogowskazy z numerami domów, gospodarstw agroturystycznych, ścieżek rowerowych itp.);
6. Organizacja turniejów sportowych, festynów;
7. Organizowanie cyklicznych imprez rajdowych;
8. Organizacja zajęć gastronomicznych.

INFRASTRUKTURA

Cel główny:

„Uporządkowanie infrastruktury wsi”

Cele szczegółowe:

1. Kształtowanie centrów wsi;
2. Angażowanie społeczności lokalnej do działań zmierzających do poprawy estetyki wsi;
3. Uporządkowanie infrastruktury ekologicznej.

Działania:

1. Budowa zadaszanej sceny wraz z dostępem do szafy pomiarowej (elektryka);
2. Wytyczenie i budowa parkingu;
3. Dostosowanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych;
4. Zasadzenie roślinności w całej miejscowości (uwzględniając centrum wsi - okolice świetlicy, przystanku);
5. Zorganizowanie punktów zbiórki odpadów;

Załączniki do wniosku:

1. Uchwała zebrania wiejskiego;
2. Uchwała Rady Gminy w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Wsi Żelazna Góra.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Stanisław Zołędziewski